

Dosarul nr. 2ra-1167/22

2-20056881-01-2ra-25082022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: L. Ciubotaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Cotorobai, D. Dulghieru, V. Cotorobai)

ÎNCHEIERE

23 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Elena Chiciuc, reprezentată de Lilia Gulca,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Chiciuc împotriva Elenei Chiciuc, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Centru, municipiul Chișinău cu privire la desfacerea căsătoriei,

și la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Chiciuc împotriva lui Ion Chiciuc, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Centru cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere și a cheltuielilor suplimentare,

împotriva deciziei din 31 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Elena Chiciuc, reprezentată de Lilia Gulca și a fost menținută hotărârea din 28 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 28 mai 2020, Ion Chiciuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Elenei Chiciuc, solicitând desfacerea căsătoriei, înregistrată la 05 iunie 2004 la OSC sect. Centru mun. Chișinău, trecută în Registrul actelor de stare civilă cu numărul 168.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, că la 05 iunie 2004 s-a căsătorit cu pârâta Elena Chiciuc, căsătoria fiind trecută în registrul de stare civilă cu nr. 168. Aceasta este a doua căsătorie, iar din căsătoriei au un copil comun - xxxxx. Deși sunt în căsătorie de aproximativ de 16 ani, acest termen a fost suficient pentru a înțelege că viața în comun cu Elena Chiciuc nu mai are viitor și dacă inițial relația era bazată pe afecțiune și respect reciproc, în ultima perioadă de timp viața de familie a devenit demonstrativ ignorată de soție.

A menționat reclamantul că, în virtutea obligațiilor de serviciu era nevoit să circule des în afara țării, i-a propus soției să se stabilească cu traiul la București, însă propunerea a fost respinsă, iar ulterior a înțeles că Elena Chiciuc are o relație extraconjugală, care se reconfirmă prin plecări frecvente de acasă, lăsând copilul peste noapte fără explicații clare unde pleacă, retrageri în intimitate pentru expedierea și citirea pe ascuns a mesajelor.

A susținut reclamantul, că situația devenind deranjantă, a încercat să discute cu pârâta, însă discuțiile rapid s-au transformat în conflicte, cerți pe tonalități ridicate care uneori se întâmplau în prezența copilului și deși a depus eforturi pentru

menținerea familiei, a înțeles că lucrurile deja nu vor mai putea fi restabilite.

A indicat reclamantul că, de o perioadă de timp sunt mai mult separați, rămânând alături de nevoile copilului (achită studiile, activități extrașcolare, tratamente etc.), însă fiul ar fi supus alienării parentale din partea mamei, în felul că este denigrat în fața lui, fiindu-i limitată comunicarea cât și accesul, prin deconectarea telefonului, la mesajele scrise și expediate prin aplicația viber, îi răspunde pârâta că fiul nu dorește să comunice cu el sau că este supărat sau că este implicat la teme, ore de clasă, fără a reveni ulterior.

A afirmat reclamantul că, intențiile de desfacere a căsătoriei în primul rând au fost vociferate de pârâtă, aceasta deja deschis exprimându-și partajul dorit a bunurilor comune, acesta ca și soț fiind mai în vârstă decât Elena cu 13 ani doar acum înțelege că căsătoria acestora era dominată de interesul material și a fost o naivitate să creadă că lucrurile se vor schimba spre bine.

A reiterat că, a înțeles că în pofida eforturilor depuse, familia nu mai are șanse de restabilire, iar copilul nu constituie pretext de revizuire a comportamentelor toxice.

A considerat că viața în comun nu doar că nu mai are viitor, dar a devenit insuportabilă, iar o atmosferă calmă și de liniște, benefică creșterii și dezvoltării copilului îl poate asigura în exclusivitate divorțul părinților.

A mai invocat, că a propus pârâtei soluționarea amiabilă a divorțului, stabilirea pensiei de întreținere și domiciliului copilului în fața autorității notariale, însă aceasta ar fi refuzat soluționarea extrajudiciară a divorțului condiționându-l cu cedarea părții considerabile a bunurilor comune.

Cu referire la domiciliul copilului comun, consideră că nu există litigiu în această parte, înțelegând legătura și atașamentul spiritual al copilului pentru mamă își exprimă disponibilitatea de a stabili domiciliul acestuia cu mama, iar dacă ar fi o dificultate întreținerea copilului pentru pârâtă, este gata să accepte stabilirea domiciliului, neobligând-o pe pârâtă să achite careva contribuții de întreținere.

Referitor la pensia de întreținere a copilului, nu a reușit să ajungă la un compromis cu pârâta, în cazul stabilirii copilului cu pârâta își exprimă disponibilitatea de a contribui la întreținerea acestuia într-o sumă bănească fixă rezonabilă, precum și alte nevoi adiționale, după posibilități (achitarea cursurilor pentru studierea unei limbi străine, activităților extrașcolare sportive, precum investigații și tratamente necesare), ori deoarece apreciază prioritar confortul copilului a acceptat să plece din locuința comună, închiriind un alt spațiu locativ dar continuând să achite și facturile pentru locuința unde domiciliază pârâta cu fiul, pledând pentru achitarea pensiei alimentare într-o sumă bănească fixă, deoarece la etapa actuală nu are o sursă stabilă de venit, posibilitățile financiare fiind limitate.

La 15 iunie 2020, Elena Chiciuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Chiciuc Ion, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Centru mun. Chișinău, concretizată pe parcurs, solicitând desfacerea căsătoriei încheiate cu Ion Chiciuc, înregistrată la 05 iunie 2004 la OSC sect. Centru, mun. Chișinău, stabilirea domiciliului copilului minor xxxxx împreună cu mama, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor în mărime fixă de 106 euro și 2759,10 lei lunar, încasarea sumei de 32,10 euro și 850 lei cu titlu de cheltuieli suplimentare pentru întreținerea copilului minor până la îmbunătățirea stării sănătății copilului minor și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată Elena Chiciuc a indicat, că la 05

ianie 2004 a încheiat căsătoria cu Ion Chiciuc. Din căsătorie s-a născut copilul minor xxxxx, a.n. xxxxx.

A declarat reclamanta, că de mai bine de trei ani, între părți nu mai sunt relații familiare guvernate pe principiile sprijinului reciproc material și moral, soluționarea pe cale amiabilă a tuturor problemelor vieții familiale prevăzute de art. 2 alin. (2) Codul familiei.

A susținut reclamanta că, părțile locuiesc separat, iar întreținerea copilului minor este pusă în mare parte pe seama sa cu care și locuiește până în prezent, deși art. 58 din Codul familiei ar prevedea că părinții au drepturi și obligații egale față de copii, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat. Între părți ar lipsi un contract de întreținere a copilului minor, pârâtul în ultima jumătate de an se eschivează de la întreținerea copilului, deși cunoaște că copilul pe lângă necesitatea de hrană și vestimentație, frecventează un liceu particular, care necesită cheltuieli colosale în valoare de 2462 euro/an pentru studii și meditație și, deoarece pârâtul nu are un serviciu stabil și venituri regulate, urmează să achite pensia de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar, care ar fi de 106 euro și 2033 lei.

Aduă, că copilul minor are diagnostic de boală xxxxx laterală, care este o boală dureroasă legată de dezvoltarea tuberozității tibiale anterioare și necesită servicii medicale pentru reabilitare o dată la fiecare patru luni, costul unui curs fiind în valoare aproximativă de 6800 lei pe parcursul unui an constituie 20400 lei, iar pentru achitarea lunară revine suma de 1700 lei, și deoarece art. 79 Codul familie prevede încasarea de la pârât a cheltuielilor suplimentare până la îmbunătățirea stării sănătății copilului minor, în speță rezultând suma de 850 lei, sumă care poate varia în funcție de evoluția sau diminuarea bolii.

Consideră că dat fiind perioada lungă de trai separat a părților este inoportună acordarea unui termen de împăcare, care nu va face decât să tergiverseze desfacerea căsătoriei eșuate demult. Totodată, reclamanta și-a schimbat numele de familie din „Rotari” în „Chiciuc”, iar în temeiul art. 17 Codul familiei ar dori să îl păstreze și ulterior desfacerii căsătoriei. Totodată, consideră oportună stabilirea domiciliului copilului cu mama, deoarece în prezent copilul locuiește cu ea, are un venit stabil, iar de la momentul nașterii și până în prezent copilul minor a fost mereu în grija sa.

Prin încheierea din 16 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-au conexas cauzele civile într-o singură procedură pentru examinare concomitentă.

Prin hotărârea din 28 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cererea de chemare în judecată înaintată de Ion Chiciuc a fost admisă. A fost desfăcută căsătoria încheiată la 05 iunie 2004 între Ion Chiciuc și Elena Chiciuc (Rotari) de OSC sectorul Centru, mun. Chișinău, trecută în Registrul de stare civilă la nr. 168. A fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Elena Chiciuc. A fost determinat domiciliul copilului minor xxxxx, născut la xxxxx împreună cu mama Elena Chiciuc. A fost încasat de la Ion Chiciuc în beneficiul Elenei Chiciuc pensia pentru întreținerea copilului minor xxxxx, născut la xxxxx în sumă bănească fixă în mărime de 3000 lei lunar, începând cu data înaintării acțiunii, adică 15 iunie 2020 până la atingerea majoratului copilului. A fost încasat de la Ion Chiciuc în beneficiul Elenei Chiciuc cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în sumă de 150 lei și cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de 8000 lei. În rest acțiunea s-a respins, ca fiind neîntemeiată.

La 18 august 2021, Elena Chiciuc, reprezentată de avocatul Lilia Gulca, a depus cerere de apel nemotivată, iar la 27 decembrie 2022 a depus cerere de apel

motivată, împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 28 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru în partea respingerii acțiunii, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 31 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Elena Chiciuc, reprezentată de avocatul Lilia Gulca și a fost menținută hotărârea din 28 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

În susținerea soluțiilor sale instanța de apel a apreciat ca fiind fondată și legală hotărârea primei instanțe, considerând corect că quantumul sumei solicitate de reclamantă în sumă de 106 euro și 2759,10 lei este exagerat, diminuând suma până la 3000 lei, fiind o sumă rezonabilă, instanța de judecată ținând cont de prevederile art. 58 alin. (1) și art. 74 alin. (1) Codul familiei, care prevăd că părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau înafara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat cât și de informația prezentată de Biroul național de Statistică despre valoarea minimumului de existență pentru un copil și nu informația despre un salariu mediu lunar al unui lucrător sau informația cu privire la mărimea minimumului de existență, deoarece pensia se încasează pentru întreținerea copilului minor. Iar, art. 76 alin. (2) din Codul familiei, obligă părinții, după separare, să asigure copilului un nivel de trai apropiat celui existent până la separare.

Respingând pretenția apelantei/reclamantei cu privire la încasarea cheltuielilor suplimentare pentru întreținerea copilului, instanța de apel și instanța de fond au reținut că ultima solicită încasarea unor cheltuieli de viitor, care probabil vor surveni, însă nu a demonstrat acest fapt, prezentând probe care nu pot fi admise, iar intimatul a demonstrat că participă suplimentar la întreținerea copilului, chiar și în situația în care aceste cheltuieli nu sunt categoric necesare și vitale.

La 28 iulie 2022, Elena Chiciuc, reprezentată de avocatul Lilia Gulca, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 31 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 28 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru în partea respingerii acțiunii și emiterea unei noi hotărâri în această parte de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel și prima instanță nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, și anume, art. 75 alin. (2) Codul familiei, ținându-se cont de starea materială și familială a părinților, de alte circumstanțe importante, au ținut cont de interesele și solicitările intimatului, dar nu ale recurente și interesele copilului minor, stabilind pensia de întreținere în sumă de 3000 lei, fără a include costul necesar continuării studiilor, astfel nefiind aplicate prevederile art. 60 alin. (3) din Codul Familiei și at. 76 alin. (2) Codul familiei.

Instanța de apel și instanța de fond prin stabilirea pensiei alimentare în quantum mai mic decât cel necesar minorului, și prin refuzul în stabilirea cheltuielilor suplimentare, au încălcat prevederile art. 25 din Declarația pentru Drepturile Omului. Modul de apreciere a probelor intimatului fără a ține cont și analiza contrapunere și combatere cu probele recurente încălcă dreptul recurente la un proces echitabil prevăzut de CEDO.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 31 martie 2022.

La 02 iunie 2022, decizia motivată a instanței de apel a fost expediată la adresa poștală a recurenteia Elena Chiciu, inclusiv la poșta electronică a avocatului acesteia Lilia Gulca, gulcalilia@gmail.com, indicată în cererea de apel și recurs (f.d. 154-155).

Astfel, recursul, declarat la data de 28 iulie 2022, este în termen.

La 25 august 2022, copia recursului a fost expediată în adresa intimaților Ion Chiciuc și Direcției pentru protecția Drepturilor Copilului sect. Centru, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 168).

Intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referință.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Elena Chiciuc, reprezentată de avocatul Lilia Gulca, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevelopativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Elena Chiciuc, reprezentată de avocatul Lilia Gulca, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Elena Chiciuc, reprezentată de avocatul Lilia Gulca, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Elena Chiciuc, reprezentată de avocatul Lilia Gulca, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic